

-
8. Interpelácia poslanca Národnej rady Slovenskej republiky B. Škripeka na ministra kultúry Slovenskej republiky M. Maďariča podaná 11. septembra 2012 vo veci vysielania programov nevhodných pre maloletých a predaja a rozširovania tlače a iných vecí ohrozujúcich mravnosť

Branislav Škripek
poslanec Národnej rady Slovenskej republiky

Marek Maďarič
minister kultúry

SEKRETARIAT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 11-09-2012		
Číslo spisu: PRED-603/2012		
Listy: 1/-	Prílohy: 1/3	
RZ	ZH	LU

V Bratislave dňa 11. 9. 2012

Vážený pán minister,

v súlade s článkom 80 Ústavy Slovenskej republiky a § 129 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov si Vám dovoľujem podať nasledovnú interpeláciu.

V poslednom období zaznamenávam enormný počet sťažností spoluobčanov na vysielanie programov niektorých súkromných televízií počas dňa, ktoré sú nevhodné pre maloletých do 15 rokov, pretože poškodzujú ich osobnú integritu a pozitívnu výchovnú snahu ich rodičov. Na tento celospoločenský problém už v minulosti poukázala aj Rada pre vysielanie a retransmisiu, žiaľ bezvýsledne, a to počas obdobia, keď ste boli ministrom kultúry. Pasívny prístup Ministerstva kultúry SR vo vzťahu k legislatívnemu riešeniu tejto otázky vážnym spôsobom zasahuje do rodičovských práv, osobitne do práv na výchovu detí, keďže pre rodiča maloletého do 15 rokov je väčšinou z pracovných dôvodov problematické regulovať sledovanie rozhlasu a televízie v čase od 6:00 do 20:00 hod.

Pritom už v roku 2009 bola prijatá novela zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov, ktorá umožnila ustanoviť v jednotnom systéme označovania časové obmedzenie na vysielanie programov alebo iných zložiek programovej služby klasifikovaných podľa jednotného systému označovania ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, a tak vytvorila priestor, aby boli vysielané len v nočnom čase.

Následne v roku 2009 prijatá novela vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania upravila výlučne len prvú časovú oponu (§ 4 ods. 1), ktorá chráni maloletých do 18 rokov, čo však možno z hľadiska výchovy detí považovať za nedostatočné, avšak vynechala alebo presnejšie - zámerne neupravila (ako vyplýva z vyhodnotenia medzirezortného pripomienkového konania) druhú časovú oponu, ktorá by chránila aj maloletých do 15 rokov, hoci jedným zo základných cieľov tejto vyhlášky je práve ochrana maloletých s ohľadom na osobitosti jednotlivých vekových skupín.

Takýto prístup Ministerstva kultúry SR k tak vážnej problematike ako je integrita rodiny a jej členov ako základnej bunky spoločnosti, ktorá je dlhodobo a sústavne poškodzovaná z dôvodu ustupovania ekonomickým záujmom rozhlasových a televíznych vysielateľov zo strany ministerstva,

považujem za neadekvátny. Tzv. druhá časová opona pre vysielanie programov klasifikovaných podľa jednotného systému označovania ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov pritom nie je neovereným experimentom. Už v minulosti bola v právnom poriadku zakotvená a preukázateľne efektívne ochraňovala túto vekovú skupinu pred nežiaducimi obsahmi v televíznom a rozhlasovom vysielaní.

Táto druhá časová opona, ktorá spočíva v zaraďovaní programov alebo iných zložiek programovej služby klasifikovaných ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov do vysielania medzi 20:00 a 6:00 hod. bola veľmi pozitívne vnímaná aj širokou verejnosťou, ako to vyplynulo aj z prieskumu verejnej mienky, ktorý ešte v roku 2003 vykonal vtedajší Slovenský rozhlas.

V poslednom období rovnako zaznamenávam aj enormný nárast článkov a vyobrazení, a to najmä v dennej tlači a inej periodickej tlači, ktoré jednoznačne ohrozujú mravnosť alebo sú spôsobilé mravnosť ohroziť a ktoré zároveň vyvolávajú verejné pohoršenie (napr. séria pornografických článkov týkajúca sa J. S. uverejnená na pokračovanie v týždenníku Plus 7 dní, denníku Nový čas alebo Plus 1 deň).

Terajšia právna úprava v tejto oblasti podľa môjho názoru nie je dostatočná a nepriamo tak podporuje nezdravý morálny i spoločenský vývoj detí a mládeže (osoby mladšie ako 18 rokov), ako aj ohrozovanie mravnosti tejto vekovej skupiny našich spoluobčanov. Zákon Slovenskej národnej rady č. 445/1990 Zb., ktorým sa upravujú podmienky predaja a rozširovania tlače a iných vecí spôsobilých ohroziť mravnosť v znení zákona č. 102/2010 Z. z. (ďalej len „zákon o ochrane mravnosti“) síce ochraňuje osoby mladšie ako 18 rokov pred vstupom do schválených priestorov a predajom a rozširovaním tlače a vecí ohrozujúcich mravnosť, a to v prípade, ak takúto tlač alebo iné veci tieto osoby predávajú a rozširujú. Absentuje však úprava, ktorá by osoby mladšie ako 18 rokov chránila pred tým, aby im tlač alebo iné veci spôsobilé ohroziť mravnosť boli predané a medzi nimi rozširované.

V tejto súvislosti by som pre úplnosť rád uviedol, že § 372 Trestného zákona síce postihuje aj osobu, ktorá ponúka alebo predáva pornografiu osobe mladšej ako 18 rokov, je potrebné však citlivo vnímať skutočnosť, že tlač a veci ohrozujúce mravnosť je širší pojem ako len pornografia definovaná v § 132 ods. 2 a 3 Trestného zákona. Toto ustanovenie nezahŕňa všetky prípady, ktoré sa v praxi pri ohrozovaní mravnosti osôb mladších ako 18 rokov môžu vyskytnúť, napr. publikovanie takých vyobrazení v dennej tlači, ktorých jediným alebo hlavným cieľom je vyvolať sexuálne vzrušenie alebo obscénnym alebo vulgárnym spôsobom odkrývať a zdôrazňovať intimitu ľudského tela alebo pohlavného života.

Rovnako § 371 Trestného zákona, ktorý už spája spáchanie trestného činu s ohrozovaním mravnosti, je podmienený preukázaním skutočnosti, že daným protiprávnym aktom alebo konaním bola prejavovaná neúcta k človeku alebo násilie, čo v mnohých prípadoch ohrozovania mravnosti v podobe článkov a fotiek uverejnených v tlači alebo v iných veciach nie je naplnené. Nejde teda o trestný čin napriek tomu, že takéto konania mravnosť osôb mladších ako 18 rokov ohrozuje a vzbudzuje neraz aj verejné pohoršenie v zmysle zákona Slovenskej národnej rady č. 445/1990 Zb., ktorým sa upravujú podmienky predaja a rozširovania tlače a iných vecí spôsobilých ohroziť mravnosť v znení zákona č. 102/2010 Z. z.

Pôsobením platnej právnej úpravy v podobe vyššie uvedeného zákona v spojení s Trestným zákonom sa tak vytvára určitá šedá zóna, ktorú niektoré osoby využívajú, resp. zneužívajú s cieľom ekonomického prospechu nehládajúc na dôsledky, ktoré ich konanie môže spôsobiť u niektorých zraniteľných skupín našich spoluobčanov (osobitne u detí a mládeže, teda osôb mladších ako 18 rokov).

Zákon Slovenskej národnej rady č. 445/1990 Zb., ktorým sa upravujú podmienky predaja a rozširovania tlače a iných vecí spôsobilých ohroziť mravnosť v znení zákona č. 102/2010 Z. z. by si vyžadoval aj ďalšie legislatívne úpravy, ako sú vymedzenie samotného pojmu „ohrozovanie mravnosti“ a ustanovenie, ktoré by prikazovalo povinným osobám jednoznačne odlíšiť tlač alebo iné

veci spôsobilé ohroziť mravnosť od bežnej tlače a iných vecí. Takéto legislatívne úpravy by napomohli nielen ochrane mravnosti osôb do 18 rokov, ale prispeli aj k zachovaniu ľudskej dôstojnosti ostatných, najmä čitateľov tlače a ich blízkeho okolia, a pozdvihli morálny štandard celej spoločnosti v tejto oblasti.

Verím, že ochrana maloletých, ktorá je veľmi citlivo vnímaná rodičmi a inými občanmi, a to aj prostredníctvom efektívnej a vymožiteľnej právnej úpravy, je našim spoločným cieľom, ktorý môže napomôcť plnohodnotnej ochrane maloletých pred nežiaducimi vplyvmi v rozhlasovom a televíznom vysielaní a tiež k ochrane osôb mladších ako 18 rokov pred ohrozovaním ich mravnej výchovy, najmä prostredníctvom nevhodnej tlače. Na základe uvedeného sa na Vás v tejto veci preto obraciam formou interpelácie so žiadosťou o odpoveď na tieto otázky:

- 1. Aké dôvody viedli Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky k tomu, že odmietlo legislatívne upraviť tzv. druhú časovú oponu a aké opatrenia smerujúce k jej zavedeniu mieni toto ministerstvo prijať v najbližšej dobe, aby sa situácia stabilizovala a nezaznamenávali sme enormný počet sťažností občanov na vysielanie programov niektorých prevádzkovateľov televízneho a rozhlasového vysielania počas dňa, ktoré sú nevhodné pre maloletých do 15 rokov?*
- 2. Aké legislatívne opatrenia smerujúce k ochrane osôb mladších ako 18 rokov v prípade predaja a rozširovania tlače a iných vecí týmto osobám, ktoré sú spôsobilé ohroziť ich mravnosť, mieni Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky prijať v najbližšej dobe, aby sa situácia stabilizovala a nezaznamenávali sme verejné pohoršenie v podobe sťažností občanov týkajúcich sa obsahu takejto tlače a iných vecí voľne dostupných aj osobám mladším ako 18 rokov?*
- 3. Mieni Ministerstvo kultúry SR v najbližšej dobe vykonať také legislatívne úpravy v zákone Slovenskej národnej rady č. 445/1990 Zb., ktorým sa upravujú podmienky predaja a rozširovania tlače a iných vecí spôsobilých ohroziť mravnosť v znení zákona č. 102/2010 Z. z., ktoré by napomohli nielen ochrane mravnosti osôb do 18 rokov, ale prispeli aj k zachovaniu ľudskej dôstojnosti ostatných, najmä čitateľov tlače a ich blízkeho okolia, a pozdvihli morálny štandard celej spoločnosti v tejto oblasti?*

S pozdravom,

Branislav Škripek